

Perintölampaalla päähän -
lyhytelokuvan
Isän silmät
äänisuunnittelu



LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilu- ja taideinstituutti

Viestinnän koulutusohjelma

Elokuva- ja tv-ilmaisu

Opinnäytetyön kirjallinen osuus

Kevät 2010

Toivo Kallio

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Elokuva- ja tv-ilmaisu

Toivo Kallio: Perintölampaalla päähän – lyhytelokuvan
Isän silmät äänisuunnittelu

Äänityksen ja äänisuunnittelun opinnäytetyö, 21 sivua, 5
liitesivua

Kevät 2010

TIIVISTELMÄ

Tämä elokuva- ja tv-ilmaisun opinnäytetyön kirjallinen osa käsittelee lyhytelokuvan äänitystä ja äänisuunnittelua. Tekstissä käydään seikkaperäisesti läpi Isän silmät –elokuvan kaikki tekovaiheet. Elokuva on myös ohjauksen, kuvauksen ja leikkauksen opinnäytetyö.

Avainsanat: lyhytelokuva, elokuva, äänitys,
äänisuunnittelu, jälkituotanto



Kallista kalustoa. Kuva: Toivo Kallio.

Lahti University of Applied Sciences
Institute of Arts and Design
Degree Programme in Visual Communication

Toivo Kallio: Struck by a heirloom sheep – The sound design of the short film Father's Eyes

Bachelor's Thesis in Sound Design, 21 pages,
5 appendices

Spring 2010

SUMMARY

This thesis deals about sound recording and sound design for a short film. The text thoroughly explains all the phases of the production of the short film Father's Eyes. The film is also the graduation project of directing, cinematography and editing.

Keywords: short film, film, recording, sound design, post production



Expensive hardware. Photo by Toivo Kallio.

SISÄLLYSLUETTELO

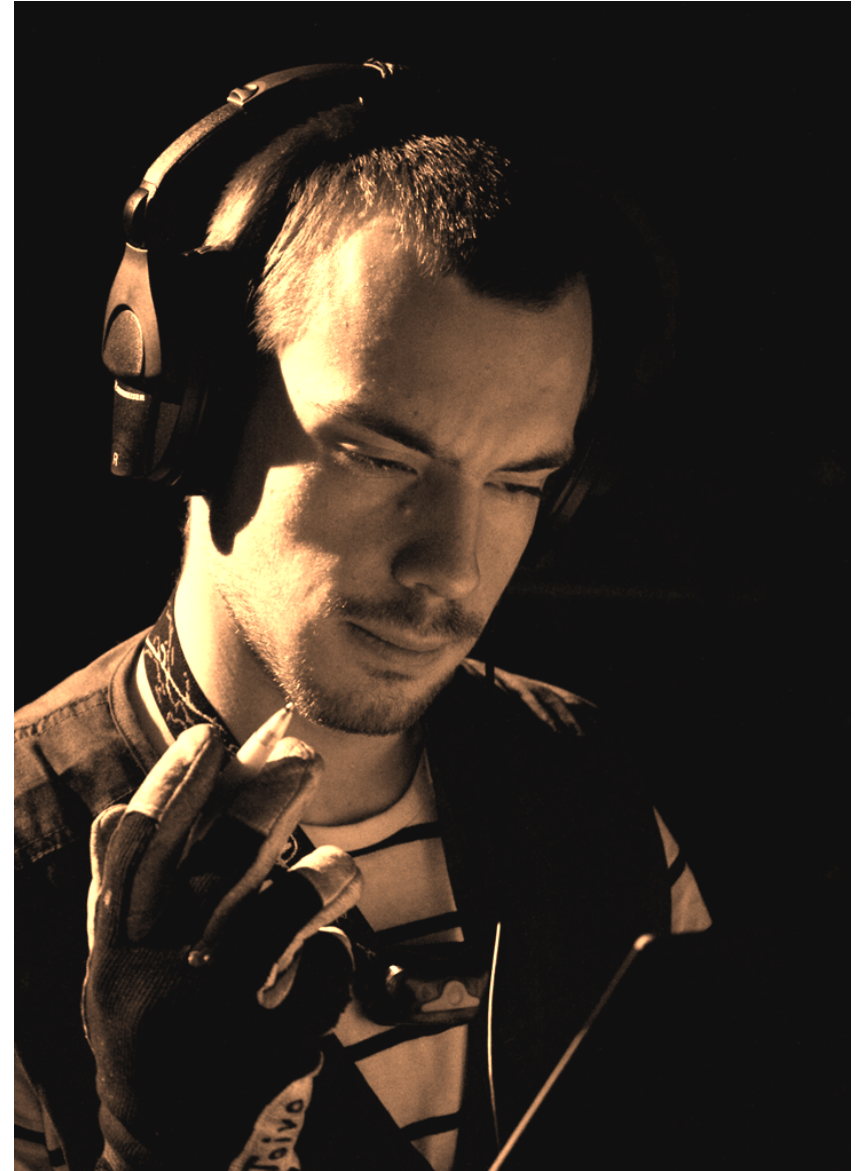
1. JOHDANTO	2
2. YLEISTÄ MINUSTA, VUOSIKURSSISTANI JA OPINNÄYTETYÖSTÄNI	3
3. HIIHTÄJÄLEGENDASTA PERHESITEISIIN - ISÄN SILMIEN SYNTY	5
4. MYÖTÄ- JA VASTOINKÄYMISSÄ – ESITUOTANTO	6
5. LUOVUUDEN VALOA STUDIOON PIMEYTEEN - ISÄN SILMIEN KUVAUKSET	
5.1. ÄÄNITYSKALUSTOSTA JA OLOSUHTEISTA	8
5.2. KUVAUSTEN KULKU	8
6. JÄLKITUOTANTO	
6.1. KUVALEIKKAUS	13
6.2. RASKAITA ASIOITA KEVYIN SOINNUIN – ELOKUVAN MUSIIKKI	13
6.3. SUURI URAKKA EDESSÄ – DIALOGILEIKKAUS	14
6.4. FOLEY-TEHOSTEIDEN MERKITYS	15
6.5. MONTA KOKKIA, YKSI SOPPA – FOLEY-ÄÄNITYKSET	16
6.6. YKSI METSURI JA HEHTAARIKAUPALLA KUUSIKKOA – FOLEY-EDITOINTI	17
6.7. YMPÄRÖIVÄ PIENOISMAAILMA – ATMOSFÄÄRI- JA PISTETEHOSTEET	18
6.8. SVENGIÄ ALUSTA PITÄEN – MUSIIKKI	19
6.9. KAIKKI YHDES KOOS – MIKSAUS JA MONIKANAVA	20
7. SUMMIEN SUMMA – YHTEENVETO JA OMIA MIETTEITÄ	21
8. LIITTEET	22

1. JOHDANTO

Lähes neljä vuotta kestäneen tutkintoni loppusuoralla voin todeta, että äänitykseen ja äänisuunnitteluun erikoistuminen opinnoissani oli mitä luontevin ratkaisu minulle. Kiinnostus teknologiaa kohtaan auttaa tällä alalla, joka on - opettajamme Tuomas Järnefeltin sanoin - aikamoista välineurheilua.

Opinnäytetyöni on siis fiktioelokuvan Isän silmät äänitys ja äänisuunnittelu. Tämä teksti käsittelee elokuvan tekoa niin teorian kuin käytännönkin osalta, äänittäjän näkökulmasta.

Pyrin saattamaan alani termistöä lukijalle jonkin verran tutuksi, kuitenkin yrittämättä luoda omaa tekniikan oppikirjaa - niitä löytyy parempiakin. Kerron myös omista tuntemuksistani ja tapahtumista kulissien takana. Selitän oman näkemykseni siitä, mihin pyrimme ja miksi sekä missä pyrkimyksissä onnistuimme.



Nyt tarkkana. Kuva: Mika Voutilainen.

2. YLEISTÄ MINUSTA, VUOSIKURSSISTANI JA OPINNÄYTETYÖSTÄNI

Lapsesta asti olen pitänyt elokuvaa hienoimpana olemassa olevista kulttuurin muodoista. Tappajahain näkeminen aivan liian pienenä poikana oli kenties alkusysäys innostukselleni, joka ei ole laantunut vuodesta 1988 laisinkaan. Noin kymmenvuotiaana näkemäni Yksi lensi yli käenpesän -filmatisointi vuodelta 1976 oli se viimeinen niitti. Jo yläasteikäisenä väittäisin tietäneeni suhteellisen varmasti, että haluan tehdä jossain muodossa töitä elokuvien ja tv-ohjelmien maailmassa.

Kouluikäni pienessä keskisuomalaisessa kylässä elettyäni ja lukion naapurikaupungissa käytyäni alkoi olla melkoisen selvää, että media-ala olisi minun juttuni. Asepalvelus piti kuitenkin hoitaa alta pois vuosina 2004-2005. Sieltä vapauduttuani hain Tampereen TTVO-opintoihin kuvaajaksi. Sinne en pääsyt edes pääsykokeisiin. Tein sitten muutaman kuukauden kouluavustaja-harjoittelijan töitä, kunnes tammikuussa

2006 osuin kuin puolivahingossa Lahden ammattikorkeakoulun verkkosivustolle. Elokuva- ja tv-ilmaisuus kuulosti terminä juuri minulle tarkoitetulta. Varasuunnitelmaksi otin Turun ammattikorkeakoulun vastaavanlaisen tutkinnon. Ennakkotehtävistä lähtien asiat vain loksahelivät paikoilleen ja riemunhuudon kera avasin kesällä kirjekuoren, jossa oli kutsu opiskelijaksi Muotoiluinstituuttiin.

Vuosikurssimme on osastomme ensimmäinen, jonka opinnoissa erikoistutaan heti alusta saakka ohjaukseen, kuvaukseen, leikkaukseen tai äänitykseen ja äänisuunnitteluun. Aloitin opintoni erikoistumalla ohjaajaksi, mutta sen lisäksi olin heti alusta lähtien myös mukana ääniopinnoissa mukana. Kahden harjoitustyön jälkeen alkoi kuitenkin olla selvää, että minun on päästävä erikoistumaan äänitykseen ja äänisuunnitteluun - alaan, joka lopulta on minulle "se oma juttu". Onneksi vaihtaminen kävi päinsä. Katumusta päätöksestäni en ole kokenut, vaan olen tullut siihen tulokseen, että ohjaajaksi pyrkiminen oli vain hetkellinen kunnianhimon ryöppy.

Työryhmä, johon päädyin tekemään tätä opinnäytetyötä, on hioutunut kolmen ja puolen yhteisen vuoden aikana melkoisen hyvin yhteen toimivaksi porukaksi. Ohjaajakäsikirjoittaja Ville Vainion kanssa tein ensimmäistä kertaa yhteistyötä toisella vuosikurssilla, dokumenttielokuvassa Ravit. Samassa dokumentissa olivat myös mukana kuvaaja Mika Voutilainen ja leikkaaja Mari Ryyänen. Kokemukseni ennen kaikkea Villen kanssa työskentelystä vaikutti siihen, että halusin todella tehdä opinnäytetyöni hänen ollessaan ohjaajan tehtävissä. Ymmärrämme toistemme ideoita hyvin ja Villen huumorintaju toimii aina. Lisäksi Ville on osoittanut tähän asti todella syvää luottamusta ja kunnioitusta minua kohtaan.

Vaikean keväästä 2009 teki lähinnä se, ettei loppuun hiottuja käsikirjoituksia ollut kolmesta ohjaajasta vielä kenelläkään, joten työryhmät oli muodostettava lähinnä henkilökemiallisien tekijöiden valossa. Tämä teki muutamasta kokoontumisestamme kiusaantuneen, kun asioita sumplittiin osittain ihmisten selkien takana. Itsekin syyllistyin junailuun, kun kollega Anna-Mari

Vesterbergin tietämättä soitin Villelle ja kysyin suoraan, kenet hän haluaisi lopputyönsä äänisuunnittelijaksi. Toisaalta toimin äänittäjänä ja äänisuunnittelijana myös Lauri Moilasen elokuvassa Onni, ja vaikka elokuva ei olekaan opinnäytetyöni, se ei osaltani jäänyt teknisesti tai taiteellisesti millään muotoa hutaistuksi tekeleeksi.

Isän silmät edustaa elokuvana genreä, jonka parissa en ole työskennellyt paljoa. Ehkä juuri siksi voin pitää itseäni onnekkaana, koska draamakomedia - jollaiseksi uskallan Isän silmät luokitella - on äänisuunnittelijan näkökulmasta haastava tyyliilaji.

3. HIIHTÄJÄLEGENDASTA PERHESITEISIIN - ISÄN SILMIEN SYNTY

Isän silmät -elokuvan koko tuotantoa on leimannut yksi sana: viivästyminen. Käsikirjoitus muotoutui hitaasti, jopa tuskallisesti. Ohjaaja Vainio joutui kiertämään tarinaa kehitellessään monen monta harhapolkua, kunnes tuli lopulta sen tosiasian eteen, että hänen on kerrottava sellainen tarina, johon ammentaa asioita omasta elämästään ja kokemuksistaan. Nykyisessä muodossaan tarina Akselistä, Liisasta ja Einosta näki päivänvalon vasta syksyllä 2009.

Kesän 2009 aikana Ville kirjoitteli ideoita vanhuudesta, erakosta, vanhainkodista, entisestä hiihtäjälegendasta ja ikääntyneestä katujen koviksesta. Perhesuhteet olivat jo hiihtäjälegenda Einon ja hänen poikansa tarinassa vahvasti läsnä. Jokin kaikissa tarinoissa ja käsikirjoituksissa kuitenkin jumahti. Ikääntyneen hiihtäjäsuuruuden tarina vietiin alkusyksystä jo tuotantopalavereihinkin käsikirjoitusmuodossa, mutta Ville ajautui sen kanssa umpikujaan. Kuvaaja Voutilainen, leikkaaja Ryyänen ja minä elimme

jatkuva jännityksessä Villen ja käsikirjoituksen puolesta. Lopulta helpotti, kun Isän silmien ensimmäinen ideaversio löysi tiensä sähköpostiin.

Isän silmät on tarina siitä, kuinka huonoista asioista voi syntyä jotain hyvääkin. Liisa on lapsensa adoptioon luovuttanut äiti, jonka luona kyseinen Akseli-poika tulee vierailemaan noin 25 vuotta myöhemmin. Ongelmilta ei vältytä, kun Liisan nykyinen mies Eino saapuu yllättäen kotiin ja luulee Akselin tulevan lapsen ultraäänikuvaa Liisan lapseksi. Liisa joutuu kertomaan totuuksia niin pojalleen kuin Einollekin.

Olin innostunut jo alusta pitäen siitä, että pääsisin luomaan dialogivoittoisen ja hillityllä huumorilla kyllästetyn lyhytelokuvan äänimaisemia. Joitain äänittäjiä varmasti hieman lannistaisi ajatus elokuvasta, jossa kolme henkilöä puhuu keskenään sisätiloissa, mutta koska käsikirjoituksessa oli mukana Einon ja Akselin hupaisa taistelukohtaus, en voinut olla muuta kuin tyytyväinen. Näen dialogipainotteisuuden ja hahmo-vetoisuuden positiivisena haasteena.

4. MYÖTÄ- JA VASTOINKÄYMISSÄ – ESI-TUOTANTO

Kun käsikirjoitus alkoi olla lopullisessa muodossaan ja kuvauspäivät tiedossa, olimme sitä mieltä, että Isän silmät pitäisi pystyä kuvaamaan yhdessä kiinteistössä, korkeintaan yhden eksteriöörikuvan ollessa mukana. Yllättäen kuitenkin kävi niin, ettemme löytäneet lokaatiota järjellisen matkan päästä. Pitkien, mutta turhien etsintöjen päätteeksi päätimme suorittaa kuvaukset osaston studiotiloissa, toisella puolella kaupunkia. Olin äänittäjänä siitä salaa hyvin helpottunut, koska studion akustiikan kanssa on huomattavasti helpompi työskennellä kuin esimerkiksi läheisen kadun liikenteen melua vastaan taistellessa jossain ahtaassa asuntolokaatiossa.

Studiassa kuvaaminen pienellä budjetilla on haastavaa ennen kaikkea lavastuksen takia. Kaikesta hyvästä tahdostamme huolimatta lavastusaikataulu oli lopulta lähes mielipuolinen. Vain muutamassa päivässä - johon lasketaan myös kuvauksia edeltävä viikonloppu –

paiksimme hartiavoimin töitä melkein koko kuvausryhmän kanssa. Onneksi ohjaaja Vainio on ollut muun muassa rakennustyömaalla töissä, eikä kaihda fyysistä työtä elokuvan hyväksi. Lavastuksen päävastaava Mira Lindgrén Muotoiluinstituutin sisustusarkkitehtuuriolosastolta uhrasi omien opintojensa aikaa projektimme eteen. Toimin parina päivänä hänen avustajanaan rekvisiitan hankinnassa.



Ideasta käytäntöön on vielä matkaa. Kuva: Mira Lindgrén.

Olin jo esituotantovaiheessa tyytyväinen, kun osastomme toisen vuosikurssin äänittäjäopiskelija Olli Salonen suostui toiseksi ääniassistentiksi. Tiesin kuvaajan ja ohjaajan suunnitelmista jo sen, että elokuvamme tulisi sisältämään kohtuullisen laajoja, pitkiä ja suurimmaksi osaksi paikallaan pysyviä kuvakompositioita. Tämä merkitsee yleensä aina haasteita puomittajille. Oli erittäin helpottavaa, että kohtuullisen taitava puomittaja Olli tuli ykkösassistenttini Anna-Mari Vesterbergin avuksi.

Suoritin useita kalustotestauksia ennen kuvauksia. Tähän kuului tietenkin mikrofoniin ja kaapelien toiminnan varmistaminen ja säädöt, sekä piilomikrofonien kiinnitysten suunnittelu. Annan kaluston tarkemmat tiedot tuonnempana.

Studiassa vietettyjen raskaiden lavastuspäivien jälkeen oli harjoituspäivän aika. Kävimme sitä varten kuvaajan ja ohjaajan kanssa Helsingissä, teatterikorkeakoulun tiloissa. Siellä tapasimme elokuvan näyttelijäkolmikon, johon kuuluivat Akseli Hannula (elokuvassa Akseli),

Maarit Peltomaa (elokuvassa Liisa) ja Taisto Reimaluoto (elokuvassa Eino). Tapaamisen aikana suoritettiin kevyt käsikirjoituksen läpiluku ja sen jälkeen muutaman avainkohtauksen hieman eläytyvämpi harjoittelu. Kaikki sujui mukavissa merkeissä, erityisesti sen takia, että näyttelijöiden yhteistoiminta ja kemia vaikuttivat hyvin yhteensopivilta keskenään. Erityisesti Taisto ja Maarit tuntuivat ymmärtävän todella nopeasti, mikä käsikirjoituksessa oli koomista. Lisäksi Akseli on Villelle ennestään tuttu vuosikurssimme viimeisestä fiktioharjoituksesta, Tanssijapojasta.

Näyttelijätapaamisesta Lahteen palatessa tunnelma oli hyvä, mutta sopivan jännittynyt.

H-hetki lähestyi.

5. LUOVUUDEN VALOA STUDIOON PIMEYTEEN - ISÄN SILMIEN KUVAUKSET

5.1. ÄÄNITYSKALUSTOSTA JA OLOSUHTEISTA

Äänikärryini sydämenä sykki Aaton Cantar-X -kovalevytallennin, jonka otot varmuuskopioin automaattisesti ulkoiselle FireWire-kovalevyille. Valtaosan ajasta äänitimme kahdella Sennheiser MKH-60 -suuntamikrofonilla, joita operoivat puomien kanssa siis Anna-Mari Vesterberg ja Olli Salonen. Anna-Marin puomi oli kytkettynä vyöllä kulkevaan Sound Devices -etuvahvistimeen ja langattomaan Lectrosonicsin lähettimeen. Ollin kakkospuomi oli pitkällä XLR-kaapelilla kiinni suoraan yhdessä Cantarin balansoiduista sisäänmenoista. Sillä kaapelilla oli sitten kätevä kampittaa valoryhmän jäseniä. Kuten vanha viidakon sananlasku toteaa: ääniryhmä on aina tiellä. Todellisuudessa ääniryhmän toimintaa kuitenkin kehuttiin jälkeinpäin! Onneksi näin.

Puomimikrofonien lisäksi näyttelijöiden repliikit tallennettiin kolmen langattoman nappimikrofonin avulla.

Lectrosonicsin Sixpack-vastaanotinyksikkö piti neljää vastaanotinta virroissa ja käden ulottuvilla kärryssä. Ensimmäinen vastaanotin hoiti ykköspuomin signaalin, muut kolme olivat näyttelijöiden nappimikkejä varten.

Kuljetimme studiolle muutamia kevyehköjä akustointilevyjä. Niitä asettelemalla saimme suurten päivänvalolamppujen ballastien puhinan jotensakin kuriin, mutta pahimman ongelman muodostivat suurimpien päivänvalolamppujen polttimoiden pitämä tasainen hyrinä. Niitä on kuumuuden vuoksi todella vaikea akustoida mitenkään järkevästi.

5.2. KUVAUSTEN KULKU

Koska äänitysolosuhteet eivät muuttuneet radikaalisti minään neljästä kuvauspäivästämmme (keskiviikko 27.01.2010 - lauantai 30.01.2010), en erittele kunkin päivän kulkua tähän. Sen sijaan kirjoitan koko nelipäiväisestä kuvausjaksosta yleensä.

Yleisesti ottaen kuvaukset sujuivat ammattitaitoisesti ja

olin todella iloisesti yllättynyt ohjaajan ja kuvaajan ratkaisusta panostaa kuvien laatuun, niiden suuren määrän sijaan. Tämä merkitsi runsaasti harjoittelu-aikaa näyttelijöille ja puomittajille. Haastavaa kuitenkin oli, ettei replikointi säilynyt likimainkaan identtisenä otosta toiseen. Tällöin dialogin korvaaminen muiden ottojen materiaalilla on aina hankalaa, ellei mahdotonta. Budjetissamme ei ollut jälkiäänityksille mahdollisuutta, joten kuvauksissa vallitsi koko ajan pieni stressi takaraivossa sen puolesta, että dialogiäänitys onnistuisi mahdollisimman hyvin. Onneksi lopputulos on vähintään kohtuullinen.

Pienten mikrofonien piilottaminen näyttelijöiden vaatteisiin siten, ettei niihin kantaudu aivan liikaa vaatteiden ritinää, kahinaa tai muuta ei-toivottua ääntä, ei ole lainkaan helppoa. Kaikista yrityksistäni huolimatta en saanut niitä toimimaan niin hyvin kuin edellisessä projektissa. Erityisesti Maarit Peltomaan mikrofonin kanssa oli kaikenlaista häiriötä, jopa heikon signaalin merkkejä. Taisto Reimaluodon langaton piilomikki toimi loistavasti koko kuvausjakson ajan, johtuen lähinnä

luonnontekstiilisten paidoista. Tämä oli onni, sillä Einon hahmo on elokuvan aikana eniten liikkeessä. Akselin nappimikistä ei ollut juuri mihinkään, hänen yllään ollessa tekokuituinen kauluspaita ja karhea neule sen päällä. Esituotannon viiveiden ja muun viime tintaan jättämisen vuoksi minulla ei ehtinyt olla juurikaan sanomista puvustuksen materiaaleihin. Studioolosuhteiden ansiosta tästä ei kuitenkaan koitunut ylitsepääsemätöntä ongelmaa.



Taisto Reimaluotoa mikittämässä. Kuva: Olli Salonen.

Vaikeimpia kuvia ääniryhmän työn kannalta olivat luonnollisesti laajimmat master-kuvat kohtauksista. Esimerkiksi olohuoneen ensimmäinen kohtaus, jossa Akseli ja Liisa käyvät dialogin läpi olohuoneen sohvalla, oli puomittajille todella haastava. Olli joutui puomittamaan Maaritia suurimmaksi osaksi hänen selkensä takapuolelta, mikä on todella hankala suunta. Lisäksi puomi oli lähes elämän pituinen. Olli suoriutui silti tehtävästään todella hyvin.

Ikävä yllätys jälkeenpäin oli, että ykköspuomin ääni oli monessa repliikissä erityisesti Akselin kohdalla hieman säröllä. Tätä ei kunnolla huomannut kuvausvaiheessa, koska Cantarin oma signaalinrajoitin ei napannut kiinni ykköspuomin signaaliin missään vaiheessa. Tämä puolestaan johtui siitä, että langattoman puomin kanssa käytettävä etuvahvistin on analoginen. Se kestää yllättävän hyvin ylimeneviä äänentasoja, mutta en kokemattomuuttani huomannut pientä säröytymistä ajoissa.

Makuuhuonekohtauksessa tapahtuvaa miesten paini-

kamppailua varten ei kuvasuunnista johtuen ollut juuri mahdollisuutta piilotella mikrofoneja lavasteisiin. Puomit – erityisesti kakkospuomi - tallensivat Einon ja Akselin ärinän ja ähinän sujuvasti. Nappimikrofonit kestivät koitoksen yllättävän hyvin, mutta paljoa käyttökelpoista materiaalia niistä ei saanut, johtuen lähinnä näyttelijöiden painautumisesta toisiaan vasten.

Äänityksen laadun kannalta vaikein ja ärsyttävien vaihe oli ehdottomasti keittiökohtaus. Lavasteet jouduttiin jättämään joka suuntaan melko avoimiksi, koska kameran piti lähteä ajamaan dolly-radan ja jibin kanssa kohti Akselia. Suurien lamppujen melu pääsi joka suunnalta sotkemaan keittiön dialogia. Mikä pahinta, piilomikrofonit kieltäytyivät toimimasta kunnolla juuri kyseistä loppukohtausta äänitettäessä. En voinut juuri muuta kuin hammasta purren hoitaa hommani loppuun saakka. Kohtaus tulisi olemaan todella tärkeä ja dialogin olisi onnistuttava myös teknisesti.

Kuvausten tunnelmat olivat kaikesta huolimatta yllättävän leppoiset. Niin suuri kuvausryhmämme ei

sentään ollut, ettei ääniryhmäkin olisi välillä joutunut auttamaan lavastusryhmää siirtelemään painavia mutta heppoisia valseiniä. Yhteishenkemme oli onneksi ainakin riittävän hyvä. Kuvausten Aikataulut eivät venyneet missään vaiheessa pahasti, vaan näyttelijät pääsivät joka päivän päätteeksi ajoissa pois. Omat assistenttini, Anna-Mari ja Olli, ansaitsevat suuren kiitoksen työstään. Vain kerran heidät piti hakea catering-tiloista!



Tiivis tunnelma keittiölavasteissa. Kuva: Italo Moncada.



Ääniryhmä. Kuva: Mira Lindgrén.



Isän silmien koko kuvausryhmä ja sohvilla opinnäytetyön tekijät. Kuva: Samuli Ikäheimo.

6. JÄLKITUOTANTO

6.1. KUVALEIKKAUS

Olimme sopineet, että teen äänisuunnittelun kahteen vuosikurssimme opinnäytetyöelokuvaan. Sillä välin, kun Mari Rynänen antoi virtuaalisaksien viuhua Isän silmien materiaalin lävitse Final Cut Pro -työasemassa, minä työstin lyhytelokuva Onnin äänisuunnittelua. Työasemat ovat aivan toistensa lähellä, joten kävin monta kertaa konsultoimassa Marin ja Villen leikkausta ja kommentoimassa ratkaisuja ääni-ilmaisun kannalta. Yhteisymmärrys oli lähes saumatonta.

Leikkausta sivusta seuranneena huomasin, ettei Villellä ja Marilla ollut juuri mitään vaikeuksia. Isän silmien materiaali oli niin järkevästi kuvattua ja tarkasti suunniteltua, ettei suuria saksenjalkia tarvinnut jäädä. Lähinnä turhanpäiväisiltä tuntuneita sisältötoistoja repliikeissä karsittiin pois. Mielenkiintoisia ratkaisuja tehtiin makuuhuonekohtauksen taistelun leikkauksessa, kun liikkeiden täydelliseen jatkuvuuteen ei edes pyritty,

vaan kohtauksesta tehtiin hieman montaasimainen. Muu osa elokuvasta on leikattu rauhallisella tahdilla. Isän silmät on oikeastaan vuosikurssimme ainoa elokuva, joka on kuvasuunniteltu leikkausta silmälläpitäen. Kuvia on vähän ja niiden käyttökelpoiset osat mietittiin tarkasti.

6.2. RASKAITA ASIOITA KEVYIN SOINNUIN - ELOKUVAN MUSIIKKI

Isän silmien säveltäjänä toimi itse ohjaaja Vainio. Hän on omalla humoristisella tavallaan erittäin taitava harrastelijamuusikko. Isän silmien musiikki on tehty lähinnä Applen Garagebandilla, Villen itse samplaamalla instrumenteilla. Musiikista tekee elävän kuuloista sen äänitystapa. Ville nimittäin "soitti" kaiken koskettimien avulla, joten musiikin tempo ei ole matemaattisen tarkka. Tästä syystä kappaleet kuulostavat aidon yhtyeen soittamilta. Leikkausvaiheessa Ville teki hyvin nopeasti demoversiot käytettävistä kappaleista, jotta leikkaus toimisi musiikin kanssa hyvin yhteen.

6.3. SUURI URAKKA EDESSÄ – DIALOGILEIKKAUS

Äänileikkaus ja miksaus tapahtui elokuvaosastomme Nuendo-työasemalla. Nuendon versio on 4.3 ja sen alustana toimii neliytimisen prosessorin pyörittämä Windows XP ja ulkoinen RME Fireface 800 -äänikortti. Ikävä tosiasiahan on, ettei Nuendo ole työkaluna niin vakaa kuin Pro Tools 7. Toinen ongelma on, ettei Nuendoa käytetä ammattimaailmassa niin paljoa, lähinnä sen takia, että Macintoshit hallitsevat ammattilaismarkkinoita. PC-taustaisena henkilönä pidän Nuendon käyttämisestä kuitenkin enemmän ja olen myös sitä mieltä, että Nuendo on monissa asioissa kätevämpi ja hieman monipuolisempi kuin Pro Tools. Esimerkiksi signaalin reitittäminen, raitojen ohjaaminen vapaasti erilaisiin Grouppeihin sekä kahdeksan inserttiä ja sendiä raitaa kohti tekee Nuendosta minunlaiselleni kikkailija-säätäjälle todella miellyttävän ohjelman.

Parin vuoden aikana ennen lopputyötäni olen opetellut käyttämään Wavesin plug-iniä nimeltä C1 Comp-gate mahdollisimman hyvin. On erittäin näppärää poistaa - tai

vähintään rajoittaa - dialogista ylimääräisiä taustakohinoita yhdessä ekvalisaattorin ja Comp-gaten kanssa. Comp-gaten parhaita puolia on säädettävissä oleva taajuussuodin, jonka avulla voi rajoittaa esimerkiksi tietyistä rajasta ylöspäin meneviä sihinöitä. Erityisesti elokuvan viimeisessä kohtauksessa Comp-gate näytti voimansa, kun lamppujen synnyttämä taustakohina oli pahimmillaan todella massiivista. Täytyy todeta, että olen lopputuloksesta suhteellisen ylpeä, koska en pidä itseäni mitenkään erityisen varmana dialogi- tai 100-prosenttisen äänen leikkaajana.



Nuendossa. Kuva: Laura Juurus.

Teknisesti Isän silmien äänileikkaus ei ollut mitään ennenkuulumatonta. Alku sujui leikkaustyöasemasta tulleiden väliaikaisten yhteenmiksattujen ääniottojen korvaamisella täyslaatuilla ja erillisillä raidoilla. Kieltämättä olin melkoisen pettynyt piilomikrofonien tallentamaan materiaaliin, koska valtaosassa elokuvan kohtauksista erityisesti päähenkilö Akselin nappimikki piti sopivan tunkkaista kahinaa, joka sotki repliikkien äänen. Puomit olivat onneksi pääosin käyttökelpoisia, erityisesti kakkospuomi. Muutamassa repliikissä rekvisiitta, kuten Akselin kantama laukku tai hänen mappinsa, kuuluivat selkeästi dialogin seassa. Hiki hatussa kirjoittelin pitkiä Foleyäänityslistoja leikkauksen lomassa.

Yksi vaikeimmista asioista koko äänileikkauksessa oli ehdottomasti dialogin pomppiminen eri ottojen ja eri mikrofonien välillä. Elokuvassa oli lähes mahdotonta korvata repliikkejä muista ostoista, koska täsmälleen samanlaisena toistettua dialogia oli hyvin vähän. Leikkaustyöasemassa ääniottojen käyttökelpoisuuden arvioiminen on hyvin vaikeaa, johtuen osastomme Final Cut Pron kaiuttimien voimakkaasti keskimatalia taajuuksia

painottavasta soundista. Ensimmäiset noin kolme työvuoroani Isän silmien parissa kuuluivat lähinnä dialogin siistimisessä.

Tein lähinnä Heikki Kossin innoittamana jo dialogileikkauksen alkuvaiheessa sen päätöksen, että Isän silmissä kuultaisiin kuvauspaikan äänestä ainoastaan repliikit. Kaikki muu tulisi olemaan studiossa tuotettua, jotta elokuvan äänimaailma olisi mahdollisimman tasalaatuinen ja hallittavissa tarkasti.

6.4. FOLEY-TEHOSTEIDEN MERKITYS

Olin alkusyksystä 2009 puolitoista kuukautta työharjoittelussa Suomen ainoassa – ja parhaassa – Foley-tehosteisiin erikoistuneessa yrityksessä. Kyseessä on H5 Film Sound, jonka perustaja ja omistaja Heikki Kossi oli todellinen Foley Jedimestari.

Pääsin jopa harjoittelemaan Foleytehosteiden leikkaamista ja esittämäni käsiaseen ääniä jopa kuulee Timo Koivusalon elokuvassa Täällä pohjantähden alla.

Loppukesäni ennen viimeistä opiskeluvuottani oli siis erittäin tiivis oppijakso Foleytehosteiden äänittämisestä ja leikkaamisesta sekä ennen kaikkea niiden ilmaisuvoimasta elokuvakerronnassa.

Otin yhdeksi opinnäytetyötavoitteekseni sen, että molemmissa äänisuunnittelemisiani elokuvissa olisi erityisen laadukas Foleyraitia. Isän silmissä yksityiskohtainen Foleytyö nousisi kenties vieläkin tärkeämpään asemaan kuin Onnin äänimaailmassa. Lisäksi haastavaa tulisi olemaan se, miten saumattomasti onnistuisin liittämään studiossa äänitetyn materiaalin kuvauksissa äänitetyn materiaalin kanssa yhteen.

6.5. MONTA KOKKIA, YKSI SOPPA - FOLEY-ÄÄNITYKSET

Isän silmien Foley-äänitysvaihe oli pitkä ja raskas, johtuen lähinnä omasta kunnianhimostani ja niuhotuksestani. Toisaalta halusin samalla antaa myös muille ääniopiskelijoille mahdollisuuden oppia Foley-artistin tärkeitä työstä. Lisäksi elokuva saisi mielen-

kiintoisia vivahde-eroja äänitehosteisiin, kun useampi henkilö toisi oman vivahteensa Foley-raidalta. Halusin myös itse toimia osassa materiaalia Foley-artistina, myös siitä syystä, että oman materiaalin leikkaaminen on todella opettavaista.

Kolmannen vuosikurssin opiskelijat tekivät äänittämöömme näppärän narisevan lattiaosan vanhasta kuormalavasta ja vanerisista reunuksista. Sen päälle laitoimme parketti-laminaattilevyjä. Se sai toimia Liisan ja Einon kodin lattiana.

Askeleiden ääni Isän silmissä oli yksi työni vaativimmista osista. Koska kaikilla elokuvan hahmoilla on kahta lyhyttä poikkeusta lukuunottamatta sukat jalassa, ei askelten pitämä ääni ole kova. Toinen haaste sukka-askelissa on, ettei niistä ole helppoa tehdä kovin erilaisia vaihtamatta käytettävää pintaa radikaalisti. Tätä ei elokuvassa tapahdu muulloin kuin Einon astuessa parketilta matolle ja päinvastoin.

Päädyn siihen, että Liisan askelia säästäisi lattian naksahdus ja narahtelu. Akselin jalat eivät saisi niin voimakasta narinaa seurukseen ja Einon askeleet olisivat reippaat ja suhteellisen narinattomat. Lattian narinan määrä oli draamallisesti verrannollinen siihen, kenellä hahmoista on eniten salaisuuksia varjeltavanaan.

Foley-artisteina toimivat vuosikurssikollegani Anna-Mari, äänittäjäopiskelija Anu Sorsa ensimmäiseltä vuosikurssilta sekä kakkosassistenttini Olli ja hänen vuosikurssitoverinsa Tuomas Vauhkonen. Anu yllätti erittäin positiivisesti lähinnä esineiden äänien tekemisessä. Synkan löytäminen kuvan kanssa ei tuottanut hänelle vaikeuksia. Lisäksi Anu sai kaatua Einon ja Akselin puolesta vanhalle joustinpatjalle, jotta sänkypaini saisi tarvitsemansa äänelliset huiput. Anna-Mari on erittäin perusvarma askelten kanssa, Olli narisutti pöytää ja tuoleja sekä Tuomas kahisutti tekstiilejä. Varsinainen orkesteri!

Foley-mikrofoneina käytimme kuvauksista tuttua Sennheiser MKH-60 ja joihinkin tehosteisiin pallokuvioista Audiotechnican kondensaattorimikkiä.



Foley-artisti Anu Sorsa. Kuva: Toivo Kallio.

6.6. YKSI METSURI JA HEHTAARIKAUPALLA KUUSIKKOA - FOLEY-EDITOINTI

Kun monien työvuorojen ja ainakin kahdelle viikolle jaettu äänitysurakka oli ohi, hengähdin yhden välipäivän ajan. Palatessani Nuendoon totesin, että Foleyn leikkausurakka tulisi olemaan valtaisa. Ei auttanut muu kuin kääriä hihat ja lähteä jollakin tavalla järjeistämään

leikkausjärjestystä. Onneksi olin ollut tarkempi ja järjestelmällinen jo äänitysvaiheessa siinä, miten otot nimettiin.

Suoritin Foleyleikkauksen hahmokohtaisilla groupeilla. Tämä helpottaa suunnattomasti kaikujen käyttöä ja tarvittaessa hahmojen Foleyn hiuksenhienoa panorointia. Kullakin hahmolla oli muutama raita varsinaisia kehon ja vaatteiden tuottamia ääniä ja niiden lisäksi heidän liikkuttamilleen objekteille muutama raita.

Koska hahmojen Foley Isän silmissä on hyvin suurelta osin tekstiilien kahinaa, jouduin keksimään kaikenlaisia keinoja sen estämiseksi, ettei ääniraidasta tulisi tasapaksua kahinamassaa, vaan erotteleva, skarppi kokonaisuus. Sen lisäksi, että käytimme äänityksissä hyvin erilaisilta kuulostavia materiaaleja, erottelin hahmojen soundit myös taajuuskorjaimien avulla. Liisalle hain aikamoisen keveää, jollain tavalla hentoa ja ohutta sävyä, Akselista tuli kohtuullisen neutraalin kuuloinen ja Einolla oli Foleyssään eniten painon ja massan tuntua.

Kuten tavallista, oli esineiden äänien paikoilleen leikkaaminen jälleen kerran se hauskin osuus. Erityisesti vanhan pinnasängyn kolina, keittiön pöydällä tapahtuvat asiat ja makuuhuoneen taistelu olivat hauskoja tehdä.

Yksi avainasemaan nousseista asioista Foley-tehosteiden käytössä tässä elokuvassa on se, mitä Eino tekee kuvan ulkopuolella. Hänen äänellinen läsnäolonsa etäällä taustalla lieventää vaikutelmaa lavastetusta ja pirstoutuneesta tilasta ja eheyttää kohtausten kulkua. Lisäksi sain nostettua Einon hahmon koomisuutta liittämällä huvittavia kilinöitä hänen keittiössä käyntiinsä.

6.7. YMPÄRÖIVÄ PIENOISMAAILMA – ATMOSFÄÄRI- JA PISTETEHOSTEET

Liisan ja Einon huoneisto muodostaa hieman erikoisen pikku universuminsa, jonka atmosfääriäänät eivät ole korostettuja. Ulkoa kantautuva pikkukaupungin etäinen maailma kuuluu harvakseltaan ja kohtuullisen realistisena, erityisesti silloin kun ulko-ovi aukeaa. Loppukohtauksessa halusin lisätä ulkomaailman läsnä-

oloa hieman, jotta kohtaaminen erottuisi muista jonkin verran synkempänä ja realistisempaan. Muutamat matalat ohiajajien autojen äänet olivat hyvä lisä sekä ensimmäiseen että viimeiseen kohtaukseen.

Sain hieman Foley-editoinnin jälkeen idean käkikellon kukunnasta sopivassa kohtaa makuuhuonekohtausta. Onneksi ohjaaja Vainio tykästyivät ajatukseen todella paljon, kunhan sain sen kaikujen avulla kuulostamaan vähemmän irralliselta ääneltä. Samaisen kohtauksen painostava tikitys toimii kireän väärinkäsitystunnelman kohottajana.

Einon tarinallinen sisääntulokohta oli jonkin aikaa lievä ongelma. Alunperin Einon piti saapua kotipihaan polkupyörän kellon saattamana. Äänien kuuluminen ikkunan läpi toi kuitenkin uskottavuusongelman, koska polkupyörästä ei kuuluisi oikeastaan juuri muuta kuin se kello. Tämä tuntui tylsältä vaihtoehdolta. Jossain vaiheessa Ville ehdotti Einon kulkuvälineeksi skootteria, mutta sen äänen löytäminen osoittautui vaikeaksi. En tuntenut ketään, jolta olisi voinut lainata sopivan

kevytsoundista kaksipyöräistä. Jollain tapaa koin Einon myös olevan autoileva henkilö. Kokeilin lopulta sopivan perinteistä dieselmoottorista autoa saapumiskohtaan kahden pikku tööttäyksen kera, ja sehän toimi.

6.8. SVENGIÄ ALUSTA PITÄEN - MUSIIKKI

Verkkopalvelu Dropbox toimi materiaalinvälittäjänä Villen ja minun välillä. Sitä kautta Ville lähetti musiikkidemoja ja lopulta kunkin kappaaleen useaksi raidaksi eroteltuna.

Elokuvan tunnus-jazz löysi lähes lopullisen muotonsa onneksi jo viikkoja ennen varsinaisen äänileikkauksen loppua. Villen sävellys oli niin toimiva ja svengaava, että päätimme käyttää samaa kappaletta hieman erilaisella miksauksella myös lopputekstien aikana.

Makuuhuoneen taistelua säestävä musiikki kävi läpi hieman enemmän arpomista. Kuvaleikkauksen ollessa loppuvaiheessa, oli taistelun taustalla hyvin rauhallinen ja kohtauksen kulkuun nähden kontrastinen kappaletta. Jossain vaiheessa Ville sävelsi taistelua varten vauhdik-

kaan ja tietoisien koomisen kappaleen, mutta se ei vain tuntunut toimivan yhtä hyvin. Tilanteen absurdiuden kohottamiseksi rauhallisempi musiikki sopi kuin nenä päähän.

Source-musiikkia halusin käyttää parturikohtauksessa. Rekvisiittana käytetty pieni Tivoli Audio -radio tarvitsi minusta äänen. Aiemmin sänkypainiin tarkoitettu nopea ja koominen Super Mario -rallatus sopikin mukavasti radiosta kuuluvaksi. Lisäsin radion ääneen kohinaa ja tilakaikua sekä ohensin sen soundin ekvalisaattorilla melkoisen honottavaksi. Radiosta soiva musiikki yhdistää näppärästi kolme tilaa toisiinsa, kun se kaikuu myös Einon olohuoneessa käynnin taustalla.

Isän silmien musiikki osoitti minulle jälleen kerran Villen taidot ja tyyliä. Hänen kanssaan oli myös musiikin editoinnin suhteen helppo työskennellä, koska hän luotti tajuuni musiikin leikkauksen suhteen.

6.9. KAIKKI YHDES KOOS - MIKSAUS JA MONIKANAVA

Sopivan ilmavan ja keveän miksausun löytäminen Isän silmiin ei ollut aivan helppo prosessi. Suhteellisen kokemattomana tekijänä tarvitsin hieman ulkopuolista palautetta ennen kuin ymmärsin keventää erityisesti Foley-tehosteiden voimakkuutta ja vähentää niiden soundin raskautta. Miksaus otti lopulta kaksi yövuoroa, mutta niiden aikana elokuva viimein löysi lopullisen soundista. Yksi parhaista ideoista miksausun suhteen tuli ohjaaja Ville Vainiolta, kun hän ehdotti että jättäisimme Einon ja Akselin absurdin tappelun loppupuolen täysin musiikin harteille. Viidessä minuutissa löysimme oikean kohdan, josta lähtien muu äänimaisema vaikenee hetkeksi. Ratkaisu paransi makuuhuonekohtauksen loppua sekä rytmisesti että tunnelmallisesti.

Isän silmät ei ole mikään monikanavakikkailua tarvitseva elokuva. Musiikkia – erityisesti sen mukana olevaa tilakaikua - lukuunottamatta miksausessa jylläävät keski- ja etukanavat. Atmosfäärien leveyden ja kaikujen laajuuden säädin aika lailla sen mukaan, kuinka iso tila elokuvassa realistisesti ajateltuna on.

7. SUMMIEN SUMMA - YHTEENVETO JA OMIA MIETTEITÄ

Olen erittäin tyytyväinen Isän silmien äänimaailman lopputulokseen. Elokuva on omalla tavallaan kenties tyylipuhtain työni, olematta silti äänellisesti tylsä tai liian tavanomainen.

Elokuvana Isän silmillä on heikkoutensa - kenties lievä epäselvyys päähenkilön suhteen on niistä pahin. Kolmesta lopputyöelokuvastamme pidän kuitenkin Isän silmistä eniten. Lisäksi oli erittäin mielenkiintoista tehdä äänisuunnittelu kahteen elokuvaan, vaikkakin tämä teki keväästäni erittäin työntäyteisen.

Isän silmät oli, kaikista viivästymisistä ja vaikeuksista huolimatta, yksi miellyttävimmistä projekteista missä olen ollut mukana. Ryhmämme yhteensulautuneisuus ja hyvin toimiva yhteistyö ohjaaja Vainion kanssa jättivät työstäni hyvän jälkimaun. Toivon todella, että saan vielä tilaisuuden työskennellä näiden ihmisten kanssa myös tulevaisuudessa.



Cantar-X – teenkö sellaisella enää töitä? Kuva: Italo Moncada.

8. LIITTEET

ISÄN SILMÄT
v. 6.3

Ville Vainio

1. INT. OLOHUONE --PÄIVÄ

Akseli katsoo maalausta jossa kehto lipuu virran vietävänä.
Liisa kantaa kahvikupit tarjottimella pöytään.

AKSELI

Hyvät värit tossa.. ja sommitelma.

LIISA

Oi, kiitos. Mä maalasin sen ihan ite, sellasella
taideterapiakurssilla.

Liisa huomaa möläyttäneensä jotain mitä ei olisi halunnut.

AKSELI

Aha, okei. Ymmärrän. Oonksä mä niinku tossa?

Akseli osoittaa vauvaa kehdoissa.

LIISA

Öö, tavallaan joo.

Akseli menee Liisan viereen sohvalle istumaan.

AKSELI

Jännää että musta meissä ei oo oikein mitään samaa näköä.

LIISA

Joo niin kyllä sä varmaan enemmän isääs muistutatkin.
Varsinkin silmät.

Liisa kääntää katseensa pois.

AKSELI

Mites kun mulle sanottiin siellä sosiaalitoimistossa
että sinä olet vissiin ainoa joka tietää kuka isäni
on.

Liisa hermostuu.

LIISA

Vai niin ne sanoivat.

AKSELI

Niin. Tai katos kun mun vaimo on raskaana ja..

(CONTINUED)

Akseli ottaa laukun syliinsä, kaivaa kirjekuoresta ultraäänikuvan ja laittaa sen pöydälle.

AKSELI

..ja hän, tai me, haluttais tietää löytyykö mun puolelta suvusta esimerkiksi mitään perinnöllisiä juttuja mitä olisi hyvä ottaa huomioon ennen lapsen syntymää.

Liisa ottaa kuvan käteensä ja laskee sen takaisin pöydälle.

LIISA

Ei kyllä pitäisi olla mitään. Paitsi mulla on kyllä vähän pölyallergiaa.

AKSELI

Aijaa. No niin mullakin. Mut entäs sitten tämän isäni puolelta?

Liisa hermostuu tenttauksesta.

LIISA

Mistäpä minä sen tietäisin.

Akseli luovuttaa ja katselee asuntoa vaivaantuneena. Ulkoa kuuluu auton ääni ja muutama iloinen tööttäys.

LIISA

Voi paska. Anteeksi.

Liisa nousee seisomaan ja vilkuilee ikkunaan.

AKSELI

Mitä nyt.

LIISA

Tota, voisinkohan mä pyytää sulta pientä palvelusta?

Akseli nousee seisomaan ja laittaa toisen kätensä tökerösti taskuun.

AKSELI

Joo, tottakai.

Liisa ottaa Akselia kädestä ja vie hänet ripeästi ulos huoneesta. Akseli nappaa laukkunsa mukaan.

2. INT. ETEINEN --PÄIVÄ

Eino astuu eteiseen ja riisuu takkinsa.

EINO

Kotona ollaan!

Eino huomaa vieraat kengät lattialla ja kävelee huoneen oviaukolle jota peittää verho-ovi. Eino avaa verhon ja kurkistaa sisään. (verho jää auki)

3. INT. KOTIPARTURI --PÄIVÄ

Eino kurkistaa huoneeseen verhojen takaa. Akseli istuu tuolissa parturin kappi harteillaan. Liisa pöhöttää Akselin tukkaa foonilla.

EINO

Aijaa, terve.

Akseli nyökkää peilin kautta. Liisa sammuttaa foonin.

LIISA

Hei kulta, sä tulitkin jo. Siellä on kahvia.

EINO

Aha.

Eino poistuu.

AKSELI

Hei siis eihän tää nyt kuitenkaan oo.. mun isä?

LIISA

No ei herranen aika. Olisikin mutta kun meillä on vähän ongelmia. Tiedäthän, lapsen saannin kanssa. Tosin multahan se on käynyt tietysti aiemminkin.

AKSELI

Niin.

4. INT. OLOHUONE --PÄIVÄ

Eino tulee kahvikuppi kädessään olohuoneeseen ja näkee pöydälle jääneen ultraäänikuvan. Eino ottaa kuvan käteensä. Leveä hymy nousee Einon kasvoille.

EINO

No johan se sitten viimein tärppäsi.

5. INT. KOTIPARTURI --PÄIVÄ

Liisa näprää kappaa pois Akselin harteilta. Eino kävelee muikeana huoneen ohi (verho auki).

EINO

Mää käväsen tossa varastossa.

LIISA

Joo.

Eino iskee Liisalle silmää ja lähtee.

LIISA

Mikähän sille nyt tuli? Akseli kaivelee taskujaan.

AKSELI

Hei otitsä sen kuvan siitä pöydältä?

LIISA

En. Katsovat toisiaan ja lähtevät.

6. INT. OLOHUONE --PÄIVÄ

Liisa kurkistaa pöydän alle. Akseli seisoo vierellä.

AKSELI

Tähän se jäi.

Liisa nousee seisomaan. Eteisestä kuuluu kolinaa. Eino kantaa sisälle vanhaa pinnasänkyä jonka kyydissä matkustaa pehmonalle.

(CONTINUED)

EINO

Maistuisiko asiakkaalle konjakkipaukut?

Akseli katsoo hölmönä. Eino kantaa pinnasängyn makuuhuoneen puolelle.

AKSELI

Joo. Itseasiassa voisin ottaakin.

Järkyttynyt Liisa ryntää Einon perään makuuhuoneeseen.

7. INT. MAKUUHUONE --PÄIVÄ

Akseli tulee ovelle. Liisa katsoo Einoa joka sovittelee pinnasänkyä seinän vierelle.

EINO

Jos tulee poika niin maalataan sitten siniseksi.

LIISA

Voi kulta nyt sinä käsität aivan väärin.

Akseli huomaa ultrakuvan Einon rintataskussa.

AKSELI

Niin se on itseasiassa mun.

Eino katsoo Akselia ja Liisaa. Sitten Liisan mahaa.

EINO

Vaihdot sitten vähän nuorempaan ja kyvykkäämpään?

AKSELI

Eikun siis eihän hän ole tämän lapsen äiti, vaan vaimoni..on lapsen äiti ja sinun vaimosi on minun äitini.. tai niinkun biologinen.

Häkeltynyt Eino käy Akselin kimppuun ja miehet kaatuvat lattialle. Liisa katsoo kauhuissaan lattialla pyöriviä miehiä. Akseli säilyttää rauhallisuutensa ja hoitaa tilanteen ketterällä käsilukolla.

(CONTINUED)

EINO

Aijai!

Liisa nappaa pehmonallan pinnasängystä ja lyö sillä Einoa. Nallesta põlähtää põlypilvi joka saa Akselin nenän kutiamaan. Akseli aivastaa.

AKSELI

Ätsuh, anteeksi.

Eino katsoo Akselia hölmistyneenä.

8. INT. KEITTIÖ

Kaikki kolme istuvat keittiöpöydänvalossa, konjakkilasit edessään. Einon lasi on jo tyhjä ja hänellä on kylmäkalle kipeän kätensä päällä. Liisa kääntyy Akselin puoleen.

LIISA

Hei sähän voisit viedä mukanas ton pinnasängyn kun ei me Einon kanssa sitä tarvita.

Liisa tarttuu Einoa kädestä.

AKSELI

Niin, tarttis kysyä ensin vaimolta, että sopiiko se meidän tyyliin.

EINO

Se on perintösänky, eikä lähe mihinkään!

LIISA

No sitten se menee takkapuiksi, nimittäin minä en sitä enää kattele siellä varaston perällä tilaa viemässä!

Akseli yrittää rauhoitella tilannetta.

AKSELI

Mites, oottekste adoptiota harkinnu?

Eino katsoo Akselia kiinnostuneena.

LIISA

No ei olla.

(CONTINUED)

EINO

Niin miksei olla?

AKSELI

Ei kun mä ajattelin että kyllähän mullekin koti ja vanhemmat löyty vaikka..

LIISA

Uskothan sää etten mä olis susta halunnu luopua mut ei musta silloin ollut äidiksi.

EINO

Kukas pojan isä on?

AKSELI

No sitä minäkin tässä olen vähän kysellyt.

Liisa alkaa tihrustaa.

EINO

No mitä?

LIISA

Kun en tiedä niin en tiedä.

AKSELI

Mut sä sanoit et mun silmät muistuttaa..

Liisa nousee seisomaan.

LIISA

No kun sillä oli sellanen pipo josta näky vaan silmät.

Akseli ja Eino katsovat Liisaa joka pyyhkäisee valuneita meikkejä ja lähtee. Liisa lähtee. Eino kelaa.

EINO

Olisithan sä voinut tehdä abortin!

Liisa ottaa takin ja kävelysauvat naulakosta. Ovi käy. Eino heiluu hermostuneesti, mutta huomaa Akselin joka tuijottaa konjakkilasiaan tyhjin silmin.

(CONTINUED)

EINO
Ai niin joo, sori vaan.

AKSELI
Ei kyllä tää tästä.

Hiljainen hetki. Eino kaataa itselleen uuden lasillisen.

EINO
No, onneksi olkoon nyt sitten, tulevalle isälle.

AKSELI
Joo kiitos. Akseli kääntää katseensa pieneen peiliin
(rajaus silmiin). FADE OUT.



Väsynyt mutta onnellinen? Kuva: Toivo Kallio.